

sunt consequi veniam posse. Quare pœnitentiam A denegarunt, omnemque illius mentionem ex conventiculis suis exploserunt. Theodorētus lib. III de Hæreticis fabulis, c. 6, καὶ πανταῶς τὸν τῆς μετανοίας τὸν οὐκ εἶχον ἐπιλόγων ἐπορίζουσι λόγον. Quamquam ego ab his in Ecclesia catholica, longissime aberant II, qui non dubitabant posse omnes per pœnitentiam recuperare gratiam quam perdididerant, etsi nonnullis interdum, ut indignis, pacem in exitu tantum vite poscentibus, negandam censerent; hoc tamen ipsum, quod Novatianæ asperitatis simile videbatur, nulli et quilibet in exitu poscenti communionis gratiam tribui placuit, juxta canonem 13 synodi Nicænæ.

Cap. 4, n. 10, non habent latētia.

Quam causam hic affect, cur viri adulteri non perinde ardeantur a communione ut femine, eandem universæ de criminosis omnibus, qui latenter ad communionem obrepunt, prodit Augustinus in homilia I: Nemo, inquit, arbitretur propterea se consilium salutiferæ hujus debere pœnitentiæ contemnere, quia multos forte advertit et novit ad sacra altaris accedere, quorum talia crimina non ignorat. Nam plerique propterea nolunt alios accusare, dum se per illos cupiunt excusare. Plerique autem boni christiani propterea tacent et sufferunt alia peccata quæ noverunt; quia documentis sæpe decurrunt, et ea quæ ipsi sciunt, iudicibus ecclesiasticis probare non possunt. Quamvis enim veritas sint quedam, non tamen iudici facile credenda sunt, nisi veris indiciis demonstrantur. Nos vero a communione prohibere quemquam non possumus, nisi aut sponte confessum, aut in aliquo, sive sæculari, sive ecclesiastico iudicio, nominatum atque convictum.

Cap. VII, n. 13, Cetera autem.

Pseudepigraphi libri sub horum nominibus plurimi olim circumferentur, ut Matthiæ Evangelium, de quo Origenes in Lucam, et Eusebius lib. III Historiæ, ejusdemque traditiones παραδόσεις, quarum meminit Clemens Alexandrinus lib. II et VII Stromatum; Jacobi minoris Evangelium; Petri πρώτης, ἀναγγελίον, κήρυγμα, ἀποκάλυψις, καὶ χριστός; quos omnes commemorat Hieronymus in scripturis eccles. c. I: Libri autem, inquit, et quibus unus actorem ejus inceditur, aliis Evangelium, tertius prædicationis, quartus Apocalypsis, quintus iudicii, inter apocryphas scripturas reputantur. Joannis actus, Andreæ item actus et Evangelium. Thomæ denique Evangelium, actus, et Apocalypsis. De quibus, aliisque id genus, Gelasius in synodo Romana.

IN EPIST. III. AD SYNODUM TOLOSANAM.

In titulo, Toletana synodo.

Ambigui esse tituli epistolam monuimus. Quod si Tolosanæ synodo scriptam fuisse constaret, absurdum nihil foret discussas in synodo Galliæ Hispanienses causas fuisse, cum tractatas meminerimus in Taurinensi Gallicanæ. Sed dubium non videtur, quin scripta sit ad episcopos Hispaniæ, post synodum quidem Toletanam, de rebus tamen in ea gestis, vel postea consecutis. Idque ut mihi persuadeam ducor argumento non levi, quod c. 6 exponitur. Quare antiquam inscriptionem epistolæ restituendam censeo, ut in Toletano synodo legatur.

Cap. I, n. 2, propter Galliciorum communionem.

In synodo Toletana Symphosius et Diocletianus cum

allis, ut Ilicius in Chronico refert, & Gallæta episcopis, damnata Priscilliani hæresis, recepti fuerant in communionem, retentis honoribus quos habebant. Quod non probantes Bæticis et Carthaginienses, a cæteris episcopis, qui eos receperant, desciverunt. Dari ergo vult operam pontifex, ut qui desciverunt, ad communem pacem revocentur.

Ibid., illius Luciferi.

Calaritani apud Sardinia episcopi, qui schismatis in Ecclesia huctor fuit, cum episcopos in synodo Ariminensi lapsos quamvis respicentes recipi nollet, ab iisque se qui eos receperant segregavit. Sulpitius Severus: Lucifer in tantum eos qui Arimini fuerant condemnavit, ut se etiam ab eorum communione secreverit, qui eos sub satisfactione vel pœnitentia recepissent.

Cap. 2, n. 5, Rufinus atque Minicius.

Synodus Nicæna can. IV episcopum ab episcopis provinciæ cum metropolitani auctoritate fieri jubet. Contra hunc canonem commiserant Rufinus et Minicius, quorum uterque sine conscientia metropolitani, aller etiam in aliena provincia, episcopos ordinant. Quare et in usurpatores animadverti oportere sit, et ab his temere ordinatos honore carere quem adepti sunt, juxta canonem 6 synodi ejusdem, quo cautum est, eum qui præter sententiam metropolitani factus fuerit episcopus, episcopum esse non debere.

Cap. 3, n. 6, Joanne episcopo.

Joannes hic synodo Toletanæ redēntes ab hæresi recipienti per vicarios consenserant: postea subduxisse se, et contra sententiam suam venisse forebatur. In hunc ergo, aque in alios qui a communionis consortio cessasse videbantur, plenius inquiri, deprehensosque, si ad concordiam redire abuuant, excommunicari jubet.

Cap. 4, n. 7, de ordinationibus.

De iis qui prava consuetudine in Hispania ex diversis generibus hominum, quos canones a cleri gradibus excludunt, creati hæctenus fuerant episcopi, propter illorum multitudinem non sic indulget, ut proposita vitiose deinceps ordinatis ordinantibusque pœna, in posterum abstineri præcipiat.

Cap. 5, n. 8, in locum patruini.

Discrepant inter se rerum Hispanicarum scriptores, ejus sedis episcopus fuerit Patruinus, qui concilio primo Toletano præfuit. Alii enim Toletanum antistitem fuisse conjiciunt, alii Bracarensem, alii neutram illorum sententiam satis firmam putant. Ex hoc loco apparet, quod in mentem illis non venerat, Emeritensem episcopum fuisse, cui jam defuncto Gregorius hoc tempore successerat.

Cap. 6, n. 9, per sententiam decernitis.

Manifestum est alludi ad decretum synodi Toletanæ, quod in ejus actis primo loco positum est his verbis: Patruinus episcopus dixit: Si placet, communi consilio decernamus, quid ab omnibus episcopis in ordinandis clericis sit observandum. Mihi autem placet, constituta primitus concilii Nicæni perpetuo esse servanda, nec eis esse recedendum. Episcopi dixerunt: Hoc omnibus placet. Quæ cum ita sint, liquet profecto Innocentium hoc loco alloqui episcopos qui Toletano concilio affuerant, ac proinde synodo Toletanæ inscribi epistolam debere, ut dictum est.

ANNO DOMINI CDXVII.

# ZOSIMUS PAPA.

## PROLEGOMENA.

### NOTITIE BIOGRAPHICÆ.

#### I.

(Ex libro Pontificali, Labb. t. II Concl.)

Zosimus natione græcus, ex patre Abrahamio, sedit

annū unum, menses duos, dies undecim. Hic constituit multa in Ecclesia. Et constituit ut diacones lævas tectas de pallis [Al. palleis] linostimis haberent. Et per parochias concessit licentiam benefici-

cendi cereum [Al. cerea] paschalem. Et præcepit, ut A nullis clericis poculum in publico propinaretur, nisi tantum in cellis fidelium, maxime clericorum. Hic fecit ordinationem unam per mensem Decembrem, presbyteros decem, diacones tres, episcopos per diversa loca numero octo (Vid. Prosper in Chronico). Sepultus est via Tiburtina, juxta corpus beati Laurentii martyris, septimo kalendas Januarii. Et cessavit episcopatus dies undecim.

#### NOTÆ SEVERINI BINI.

Zosimus. Post obitum Innocentii, interlapsis viginti duobus diebus interregni, Zosimus factus est pontifex decima nona Augusti, anno Domini 417, qui est Honorii 23, Theodosii 10. Pelagius et Cœlestius ab Africanis condemnati, ad pontificem appellarunt, oblatoque Zosimo fidei libello plane catholico, se in omnibus paratos esse dixerunt; eadem de fide sentire, quæ Romanus pontifex sentienda proponeret. Quibus persuasus pontifex de utroque, ut videri poterat, catholico reddito, ad eosdem Africanos episcopos litteras dedit, quas infra ex codice Vaticano cum libello fidei subjungemus. Baptistalis fontis benedictio, ut est apud Leonem epist. 65, miraculo est confirmata. Quid in causa Pelagii inter Zosimum et Africanos concilii patres actum sit, infra dicemus. Interea Romæ Cœlestius in iudicium vocatus, de fide et doctrina examinatus, peccatum originale cum Pelagio negasse repertus fuit: qua de causa in utrumque sacer patrum consensus hanc sententiam damnationis protulit, ut nisi correcti poenitentiam agerent, toto orbe terrarum damnati censerentur. Sixtus Romanus presbyter, Cœlestini in pontificatu successor, quem Pelagianæ hæreseos fautorem ac patronum esse calumniati fuerant, primus in illos anathema proclamavit, et commentarium adversus eosdem scripsit, teste Augustino epistol. 104 et 105. Honorius imperator edicto promulgato eosdem proscripsit. Fautores Pelagii ex clero Romano, tamquam rebelles et perturbatores omnium a Zosimo excommunicati, cum ad Honorium imperatorem de pontifice conquesturi se contulissent, sub pœna excommunicationis vitari jubentur per epistolam Zosimi ad presbyteros et diaconos Ravennates perscriptam. Damna hæresiarchæ pontificem, clerum Romanum, Augustinum, aliosque catholicos calumniis impetiverunt, et Ecclesiam Romanam orientalibus odiosam reddere laboraverunt; sed frustra. Ob disensionem quamdam Africanorum episcoporum cum Romano pontifice abortam, de prosecutione appellationum ad sedem apostolicam interpositarum, Faustinum episcopum Potentinum in Piceno, Asellum et Philippum, legatos a latere anno Domini 418 Carthaginem misit. Quoniam vero inter hæc Zosimum mori, remque ad Bonifacium successorem ejus devolvi contigit, quid in causa perdifficili, quinquennio agitata, gestum sit, infra dicemus. Baron. prædictis annis.

Sedit annum unum, menses duos, dies undecim. Anno uno, mensibus quatuor, diebus septem pontificiam sedem tenuisse patet ex initio et fine ponti-

ficatus. Anno præcedente 417 Innocentium adhuc superstitem fuisse indicat ejus epistola ad concilium Milevitanum scripta. Ad finem anni 418 Zosimum non supervixisse, acta concilii Carthaginensis vi et epistola Bonifacii successoris ad episcopos Galliæ, sub consulatu Monaxii scripta, testantur. Cum ergo, juxta auctoritatem libri pontificalis, obitus Zosimi contigerit vii kalendas Februarii (Januarii), constetque ex relatione Symmachi ad Honorium iv kalendas Februarii data, Bonifacium eidem subrogatum fuisse, dicendum est Zosimum non tribus, sed uno tantum anno, ac prædictis mensibus et diebus, sedem apostolicam gubernasse. Baron. anno 418, num. 75.

Per parochias concessit licentiam. Zosimus hoc tantum constituit, ut idem cereus, qui in majoribus dumtaxat basilicis incendi soleret æque singulis parochiis concederetur. Benedictionem enim cerei paschalis, in ecclesia antiquiorem esse docet Prudentius, qui de eo hymnum cecinit. Baronius anno 418, numero vigesimo sexto.

#### II.

(Ex Collect. Epist. Rom. Pont. Constantii tom. I.)

Hujus papæ pontificatus brevis, sed rebus in Pelagii Cœlestique causa gestis satis celebris fuit. Paschano apud Leonem papam epist. 3 scribenti, anno 417, dum Zosimus pontificatum gereret, Pascha Martii 25 die celebratum esse, suffragatur ipsius Zosimi epistola 1 eodem anno Martii 22 die data. Quocirca majori fide digna visa sunt martyrologia aliaque monumenta vetera, quæ Innocentii obitum Martii 12 die, quam quæ aliis diebus vel mensibus consignant. Hinc et quo die ordinatus sit Zosimus, non arduum est definire. Nam quin dominico die inauguratus sit ipse epist. 4 n. 2 dubitare non sinit, dum inter ordinationis Herotis vitia hoc recenset, quod ne dies quidem legitimus ordinationis esset adscitus. At vero a Martii die, quo Innocentius obiit, ad 22, quo Zosimus priorem epistolam scripsit, nullus occurrit dominicus dies, nisi decimus octavus. Restat igitur ut hoc die Zosimus fuerit ordinatus. Si ea benignitate, qua Pelagium Cœlestiumque, conversos illos existimans, complexus est, ad indulgentiam quam propensus esset patefecit; eo etiam studio quo illos postmodum detracta fraude, ubique terrarum curavit condemnandos, ab hæresi probanda quam alienus esset, quamque catholice veritati semper fuerit addictus, omnibus comprobavit. Ipso quippe usus est Deus, ut Pelagianorum condemnationi coronis celeberrimo decreto imponeretur. Anno 418, Decembris 26 die, ut ex Symmachi Urbis præfecti relatione, a Baronio ab anno 418 edita conficitur, vivendi finem feliciter fecit, anno uno, mensibus novem, ac novem diebus, secundum Prosperum, in pontificatu exactis.

## ZOSIMI PAPÆ EPISTOLÆ ET DECRETA.

(Ex Editione P. Constantii Epist. Rom. Pontif. tom. I.)

#### MONITUM IN EPISTOLAM SEQUENTEM.

1. E veteri Arelatensis ecclesiæ collige, qui nunc in

Colbertina bibliotheca asservatur, a Baronio primum in annalibus, ac deinde a Jac. Sirmundo inter concilia Galliæ vulgata est hæc epistola: Exstat et in